

Nr 374.

Av herr **Dahlbäck m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 86, med förslag till lag om villkorlig dom m. m.*

I proposition nr 86 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om villkorlig dom m. m.

Av den till grund för lagförslaget liggande utredningen framgår, att allt ifrån villkorliga domens införlivande med vårt straffsystem år 1907 intill nu icke någon fortlöpande statistik, avseende återfall i brott, förts, så att man därav kan bilda sig ett omdöme över huru densamma beträffande varje år villkorligt dömda verkat i fråga om återfall i brott eller på annat sätt visad asocialitet.

Det föreliggande lagförslaget innebär ett utbyggande av det övervakningssystem, varmed den villkorliga domen sedan 1919 varit förenad. Uppenbarligen hade en statistisk undersökning varit önskvärd rörande utfallet under längre tid än tre år av villkorliga straffdomar meddelade före 1919 års början och därefter. En dylik undersökning hade måhända givit åtskilliga resultat, som skulle hava varit ägnade att influera på de nu föreslagna lagstiftningsåtgärderna.

Den enda statistiska utredning, som under förarbetena synes hava gjorts, har avsett de under åren 1922—1925 villkorligt och ovillkorligt dömda — i den mån de redovisats i straffregistret — med hänsyn till förekomna återfall före utgången av resp. år 1932—1935. De sakkunniga framhålla uttryckligen, att denna undersökning torde vara den första i Sverige publicerade återfallsstatistik av större omfattning, vari till utgångspunkt tagits icke återfallet utan det första brottet. Såvitt av de statistiska tabellerna i Sveriges officiella statistik, Brottsligheten, framgår, redovisas endast de absoluta talen av för varje år förverkade villkorliga domar men sätts icke i relation till de år, varunder de meddelats. Sålunda saknar man också kännedom om utfallet av alla ett visst år meddelade villkorliga domar, d. v. s. huru det för var och en villkorligt dömd gått under vare sig de regelrätta tre åren närmast efter utslaget eller under en hel femårs- eller tioårsperiod därefter: om han skött sig eller återfallit i brott resp. genom andra åtgöranden visat kriminella tendenser.

Skola statsmakterna kunna tillgodogöra sig de lärdomar, som varje nytt lagstiftningsexperiment på detta område skänker, synes det uppenbart, att rättsstatistiken måste ägna en helt annan uppmärksamhet år från år åt utfallet av de på grund av den nya lagstiftningen vidtagna åtgärderna.

Den nu arbetande straffrättskommittén som enligt direktiven har till uppgift utredning, avseende ändrad lagstiftning om förmögenhetsbrotten, synes

icke komma att ägna sig åt rättsstatistiken rörande de villkorligt dömda i allmänhet.

Då detsamma torde vara förhållandet med övriga under justitiedepartementet sorterande utredningskommittéer och sakkunniga, samt av nu förevarande lagförslag icke synes framgå, att Kungl. Maj:t har för avsikt att i samband med organiserandet av det nya övervakningsförfarandet föranstalta om en omläggning av rättsstatistiken i här ovan förordad riktning, lärer en hänvändelse till Kungl. Maj:t för sagda ändamål i detta sammanhang icke få anses opåkallad. Sannolikt torde uppgiften rörande ett fortgående samlande och bearbetande av uppgifter från domstolar och andra samhällsorgan rörande de villkorligt dömdas förhållande under ett visst antal år efter utslagens meddelande böra anförtros åt Fångvårdsstyrelsen.

I sammanhang härmed torde böra ifrågasättas, huruvida icke på liknande sätt uppgifter borde insamlas rörande vissa andra grupper av för brottsliga gärningar lagförda personer, särskilt yngre element, i fråga om deras kriminella tendenser efter det de första gången varit föremål för samhällsreaktion.

På grund av vad vi sålunda anfört tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om föranstaltande av en sådan omläggning och utvidgning av rättsstatistiken rörande villkorligt dömda och andra grupper av ungdomliga brottslingar, som varit föremål för lagföring, att därav på ett tillfredsställande sätt kan utrönas, vilken verkan olika slag av samhällsreaktion haft under en följd av år på de under vart och ett år lagförda.

Stockholm den 15 mars 1939.

Oscar Dahlbäck.

C. G. Tengström.

Oscar Osberg.

Joh. Nilson.

Wilh. Annér.

Sven Olsson.

C. O. Johanson.

G. M. Fredberg.